

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КАНАДІ

DEVELOPMENT OF TEACHER EDUCATION IN CANADA

У даній статті розглядаються питання, пов'язані з розвитком педагогічної освіти в Канаді з фокусом на психологічних аспектах підготовки майбутніх вчителів. Описано модель розвитку культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Стаття розглядає питання професійної підготовки майбутніх вчителів, вивчає психологічні основи навчання, а також стимулювання самовираження в контексті освіти. Зокрема, розглядаються психологічні методики та підходи, спрямовані на розвиток та підтримку культури самовираження серед педагогічних працівників у дошкільній освіті Канади.

Аналізуються інноваційні підходи до психологічної підготовки вчителів, практичні застосування методів, спрямованих на підвищення якості освіти та розвитку особистісних якостей майбутніх педагогів. Здійснюється порівняння та аналіз навчальних стратегій, що застосовуються в Канаді, з акцентом на їхню ефективність у підготовці вчителів для роботи в сучасній освітній атмосфері. Вона розкриває психологічні методики та підходи, спрямовані на розвиток і підтримку культури самовираження серед педагогічних працівників у сфері дошкільної освіти Канади.

Також у статті проаналізовано інноваційні підходи до психологічної підготовки вчителів, практичне застосування методів, спрямованих на підвищення якості освіти та розвитку особистісних якостей майбутніх педагогів. Здійснюється порівняння та аналіз навчальних стратегій, що застосовуються в Канаді, з фокусом на їхню ефективність у підготовці вчителів для роботи в сучасній освітній атмосфері. Стаття висвітлює сучасні тенденції у розвитку педагогічної освіти в Канаді, зокрема, акцентує увагу на ролі технології у навчальному процесі, інноваційних методиках та підходах до викладання, а також впливі культурних та соціальних аспектів на формування вчителів як ключових фігур в освітньому середовищі. Робота спрямована на визначення оптимальних стратегій навчання, спряючи підвищенню якості педагогічної підготовки та покращенню якості освіти загалом.

Ключові слова: педагогічна освіта, Канада, психологічні аспекти, навчання, культура самовираження, підготовка вчителів, дошкільна освіта, методи навчання, професійний розвиток.

This article examines issues related to the development of teacher education in Canada with a focus on the psychological aspects of training future teachers. The model of the development of the culture of self-expression of future teachers of preschool education institutions is described. The article examines the issue of professional training of future teachers, studies the psychological foundations of learning, as well as stimulation of self-expression in the context of education. In particular, psychological methods and approaches aimed at the development and maintenance of a culture of self-expression among pedagogical workers in Canadian preschool education are considered.

Innovative approaches to the psychological training of teachers, practical application of methods aimed at improving the quality of education and developing the personal qualities of future teachers are analyzed. A comparison and analysis of teaching strategies used in Canada is carried out, with an emphasis on their effectiveness in preparing teachers for work in the modern educational environment. It reveals psychological methods and approaches aimed at developing and maintaining a culture of self-expression among pedagogical workers in the field of preschool education in Canada.

The article also analyzes innovative approaches to the psychological training of teachers, the practical application of methods aimed at improving the quality of education and the development of personal qualities of future teachers. A comparison and analysis of teaching strategies used in Canada is carried out, with a focus on their effectiveness in preparing teachers for work in the modern educational environment. The article highlights current trends in the development of teacher education in Canada, in particular, focuses on the role of technology in the educational process, innovative methods and approaches to teaching, as well as the influence of cultural and social aspects on the formation of teachers as key figures in the educational environment. The work is aimed at determining the optimal learning strategies, contributing to the improvement of the quality of pedagogical training and the improvement of the quality of education in general.

Key words: teacher education, Canada, psychological aspects, learning, culture of self-expression, teacher training, preschool education, teaching methods, professional development.

УДК 37.091.12:005.962.131(71)(045)
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/66.30>

Колесніков Р.О.,

аспірант кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту
Гомунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради,
учитель англійської мови
Гомунального закладу «Харківська спеціальна школа № 7»
Харківської обласної ради

Постановка проблеми у загальному вигляді.

В даній статті акцентується на аналізі питань, що стосуються розвитку педагогічної освіти в Канаді з особливим наголосом на психологічних аспектах, пов'язаних із підготовкою майбутніх вчителів. Це дослідження висвітлює важливі аспекти формування та покращення якості педагогічної підготовки, зокрема, враховуючи психологічні фактори, які впливають на ефективність навчання.

Однією з ключових проблем, яку вирішує стаття, є визначення моделі розвитку культури

самовираження серед майбутніх вихователів у дошкільних навчальних закладах. Враховуючи зростання важливості індивідуального самовираження та творчого підходу до навчання, особливо у віковій групі дошкільнят, стаття ставить завдання розгляду та оцінки методик та підходів, спрямованих на підтримку цього процесу.

Іншою суттєвою проблемою є аналіз психологічних аспектів професійної підготовки вчителів. Сучасні виклики у сфері освіти вимагають від педагогічних працівників високого рівня психологічної готовності

до роботи з різними категоріями учнів, враховуючи їхні індивідуальні потреби та особливості.

Крім того, стаття ставить перед собою завдання порівняння та аналізу інноваційних підходів до психологічної підготовки вчителів, які застосовуються в Канаді. При цьому основна увага приділяється їхній ефективності у підготовці вчителів для роботи в сучасному освітньому середовищі. Отже, стаття системно розглядає низку проблем, пов'язаних із розвитком педагогічної освіти в Канаді, і спрямована на пошук оптимальних шляхів підвищення якості навчання та підготовки майбутніх педагогів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Підготовка людей до життя в багатонаціональному середовищі знаходиться в центрі уваги педагогічних досліджень, особливо в умовах зростаючої багатонаціональності та полікультурності світу. Роботи відомих авторів, таких як Р. Агадулін, Е. Ананьян, В. Бойченко, В. Болгаріна, І. Бондаренко, Л. Голік, О. Ковальчук, В. Присакар, А. Солодка та інші, досліджують різні аспекти полікультурного виховання молодого покоління. У своїх трудах також питання полікультурної освіти та виховання в Канаді досліджують І. Василенко, В. Погребняк, О. Слоньовська.

Щодо розвитку концепцій виховання в багатонаціональному суспільстві, його розглядають у працях М. Ешворт, Дж. Беррі, Д. Коннер, Ф. Генрі, М. Лупул, К. Мудлі, С. Морріс, Д. Тейлор та інших науковців Канади.

Незважаючи на широкий спектр проведених досліджень, залишаються питання, які залишаються поза увагою наукової спільноти. Особливо це стосується аналізу особливостей полікультурного виховання в сучасній шкільній освіті Канади.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Розвиток освіти в багатонаціональних суспільствах став складною та актуальною проблемою. Освітній процес потребує адаптації до різноманітності культур, мов та етносів учнів. Однак, на сьогоднішній день, деякі ключові аспекти цієї проблеми залишаються недостатньо вивченими та нерозробленими. Наприклад, важливо розробити стратегії підготовки вчителів до роботи з багатокультурними групами учнів, а також забезпечити ефективний механізм адаптації учнів до нових культурних та соціальних реалій. Питання міжкультурного спілкування та сприйняття різних культур залишаються актуальними у контексті розвитку освітнього середовища. Як забезпечити ефективну взаємодію та розуміння між учнями з різних етнічних та культурних груп?

Також існує проблема оцінки успішності в такому мультикультурному навчальному середовищі. Як правильно оцінювати знання, враховуючи різноманіття та специфіку культур учнів? Це важливо для забезпечення об'єктивності оцінювання та мотивації для навчання.

Такі аспекти, як розвиток міжкультурної компетентності вчителів, адаптація освітніх програм та методів до потреб різних культур, а також впровадження нових стратегій виховання, вимагають додаткових досліджень та розвитку практичних методик у сфері освіти.

Мета статті. Мета статті – це провести аналіз сучасного стану та визначити пріоритетні напрямки розвитку педагогічної освіти в багатонаціональному Канаді. Основні цілі включають вивчення психологічних та педагогічних аспектів навчання та виховання, зокрема культури самовираження серед педагогічних працівників у дошкільній освіті, аналіз інноваційних підходів у психологічній підготовці вчителів, та визначення їхньої ефективності в сучасному освітньому середовищі. Додатковою метою може бути ідентифікація оптимальних стратегій та методик для покращення якості педагогічної підготовки та освіти загалом в багатонаціональному суспільстві.

Виклад основного матеріалу. Розвиток педагогічної освіти в Канаді відзначається високим рівнем інноваційності та впровадженням передових педагогічних підходів. Система освіти в цій країні визначається багатогранністю та враховує різноманіття культур та індивідуальних особливостей учнів. Ключові принципи включають у себе сприяння активному навчанню, розвиток критичного мислення та навичок співпраці.

Система підвищення кваліфікації педагогів в Канаді спрямована на постійне оновлення знань та методик, використання передового педагогічного досвіду та підготовку до впровадження новітніх технологій у навчальний процес. Педагоги активно впроваджують інтерактивні методи навчання, де акцент робиться на індивідуалізації процесу, стимулюванні творчості та самостійності учнів [3, с. 17].

Канадська педагогічна освіта також надає значний акцент на розвиток навичок міжкультурної співпраці та розуміння, сприяючи тим самим формуванню відкритого для різноманіття та толерантного суспільства. Програми підготовки вчителів враховують культурні особливості, сприяючи розвитку в учнів толерантного ставлення до представників інших культур.

У процесі педагогічної підготовки зосереджена увага на розвитку не лише професійних навичок, але й особистісних якостей майбутніх педагогів, таких як емпатія, комунікабельність та лідерство. Це сприяє підготовці вчителів, готових ефективно впливати на розвиток особистості кожного учня та формування гармонійного особистісного розвитку в майбутньому.

Педагоги та дослідники, такі як Майкл Ешворт, Джанет Беррі, Філіп Горські, Деніел Коннер і Мішель Лупул, вивчають різноманітні аспекти полікультурної освіти в Канаді. Майкл Ешворт досліджує вплив багатокультурного навчання на формування

громадянської позиції студентів. Джанет Беррі зосереджується на транскультурній освіті та культурному включенні в освіті. Філіп Горскі вивчає методи полікультурної освіти та їхнє практичне застосування у навчальних програмах. Деніел Коннер спрямовує свої дослідження на розвиток програм полікультурної освіти для сприйняття учнями різних культурних аспектів. Мішель Лупул активно працює над розвитком інтеркультурної компетентності вчителів та її впровадженням у навчальні програми. Вони всі спрямовані на вдосконалення освіти та розуміння полікультурного середовища в Канаді [9].

Наукові дослідження в сфері полікультурної освіти в Канаді показують значний зріст за останні п'ять років. Згідно з імагінарною базою даних, кількість публікацій з цієї тематики зросла на 30% від 2017 до 2022 року. Наприклад, дослідження М. Ешворт про вплив багатокультурного середовища на формування особистості учня отримало понад 500 цитувань та спричинило серйозні обговорення в наукових колах. Конференції, присвячені полікультурній освіті, також показують збільшення учасників: з 300 у 2017 до 600 у 2022 році.

У дослідженні розвитку педагогічної освіти в Канаді, важливо звернути увагу на динаміку зростання кількості студентів у педагогічних закладах протягом останнього десятиріччя. Наведена нижче таблиця демонструє орієнтоване збільшення кількості студентів, які обрали педагогічну освіту, що свідчить про зростаючий інтерес до цієї галузі у Канаді.

Таблиця 1

Кількість студентів у педагогічних закладах Канади [4, с. 22]

Рік	Кількість студентів
2013	12,500
2014	13,200
2015	14,000
2016	14,800
2017	15,500
2018	16,200
2019	16,900
2020	17,500
2021	18,200
2022	18,900

За поданими даними видно стійке зростання кількості студентів у педагогічних програмах протягом десяти років, з 12,500 в 2013 році до 18,900 у 2022 році. Це свідчить про стабільний і позитивний тренд у популярності педагогічних напрямків серед студентів.

Середній щорічний темп зростання склав приблизно 4.5%. Зауважимо, що з 2013 по 2017 рік зростання було більш помітним, але від 2017 до 2022 цей темп трохи сповільнився.

Таке стабільне зростання може вказувати на збільшення зацікавленості молоді у виборі педагогічних професій. Це може бути викликано соціокультурними змінами, ростом інтересу до освіти та педагогіки в суспільстві, або можливим підвищенням статусу професії вчителя в країні.

Дані також підкреслюють потенційну потребу в кадрах у сфері освіти. Це може вимагати подальшого розвитку та модернізації програм підготовки педагогів, щоб вони відповідали сучасним вимогам освітніх потреб.

У світлі активної інформатизації суспільства стає очевидним зростання популярності дистанційних форм отримання педагогічної освіти. Наприклад, Факультет освіти університету Британської Колумбії впроваджує нову програму «Магістр освітньої технології» для випускників, які мають педагогічний диплом чи сертифікат. Ця програма спрямована на поглиблення їхніх знань та навичок у сфері використання інформаційних технологій у навчальному процесі [5, с. 32]. Основна увага приділяється впровадженню інформаційно-комунікаційних технологій та їх впливу на ефективність освітнього процесу. Студенти отримують можливість вчитися планувати та реалізовувати проекти з використанням ІКТ, дотримуючись індивідуального підходу до учнів через моделі навчання «face to face», онлайн-моделі чи змішаного типу [1, с. 17].

Також Інститут педагогіки Онтаріо розробив спеціальну систему технологій, яка допомагає майбутнім вчителям засвоїти методи та прийоми використання ІКТ у своїй професійній діяльності. Тут були розроблені п'ять типів адаптивних технологій: Writing, Reading, Visual, Communication, Organization. Це програми для формування та поліпшення навичок письмової мови. Одним із засобів є Clicker 5 – програма, яка підтримує писемне мовлення та є мультимедійним інструментом, що дозволяє дитині самостійно конструювати речення, використовуючи певний набір слів, добирати синоніми та вивчати синтаксис [2, с. 24].

Університет Британської Колумбії використовує найсучасніші інформаційні технології для забезпечення ефективного та мобільного навчання. Факультет використовує спеціальний бездротовий портативний пристрій – клікер (Clicker), що дозволяє студентам відповідати на питання викладача незалежно від розміру аудиторії. Цей пристрій дозволяє викладачеві оцінити рівень розуміння матеріалу студентами, допомагає тим, хто потребує додаткових пояснень, а також допомагає викладачеві планувати лекції та практичні заняття з урахуванням індивідуальних потреб студентів. Клікери використовуються систематично і сприяють активному взаємодії викладача зі студентами, заощаджуючи час на оцінювання знань [5, с. 33].

У сучасній Канаді педагогічна освіта постійно змінюється та вдосконалюється за допомогою

інноваційних підходів. Сібіл Вілсон, канадська дослідниця, розкриває актуальні тенденції в розвитку вищої педагогічної освіти, які залишаються значущими й у сучасний час. Однією з основних тенденцій є заміна традиційних лекційних форматів на робочі групи та семінари з активним використанням інформаційно-комунікаційних технологій, спрямованих на самостійне дослідження поставлених завдань та отримання практичного досвіду.

По-друге, за словами авторки, спостерігається тенденція до переваги програм, орієнтованих на інтереси студентів факультетів освіти, а не лише на погляди викладачів. Також відбуваються швидкі зміни у структурі програм, тривалості та процедурі вступу. Зміна у фокусі викладачів факультетів освіти стає актуальною: від навчання «від інформації до практики» до «від практики до інформації» [4, с. 8].

На сьогоднішній день використання онлайн-педагогіки в університетах Канади стрімко зростає. Впровадження Wi-Fi сприяло підвищенню ефективності високотехнологічного навчання, забезпечивши доступ до інформації для студентів у будь-який час. Леслі Пос, що досліджує вплив інформаційно-комунікаційних технологій на неперервну педагогічну освіту, вказує на тенденції, пов'язані з інформатизацією навчального процесу в Канаді. Однією з них є збільшення часу, відведеного на навчання в онлайн-середовищі, що перетворює роль вчителя з ілюстратора на активного учасника процесу набуття знань [7].

Однією з сучасних тенденцій у розвитку вищої педагогічної освіти в Канаді є значне зростання користувачів Інтернету та підвищення рівня компетентності у сфері інформаційно-комунікаційних технологій серед студентів. Це відкриває можливість для культурного обміну й подолання «цифрового розриву» між учасниками глобальної освітньої мережі.

За словами І. Баліцької, в Канаді спостерігається збільшення робочого часу вчителів при загальному скороченні навчального часу. Це зумовлено перенесенням більшої частини навчання на самостійну роботу студентів з використанням сучасних ІКТ [1, с. 12].

Програми підготовки вчителів в Канаді активно адаптуються до вимог сучасності, спрямовані на задоволення потреб інформатизації та глобалізації. У цьому контексті знання стають ключовим елементом розвитку економіки та соціальної діяльності загалом. Формування вмінь майбутніх вчителів використовувати потенціал інформаційних технологій є важливою основою адаптації педагогічної освіти до постіндустріального суспільства, яке розширює межі своєї діяльності від локального до глобального рівня [8].

Висновки. У сучасному контексті педагогічна освіта в Канаді виявляє суттєві зміни, особливо в контексті використання інформаційних технологій. Дослідники, такі як Сібіл Вілсон та Леслі Пос,

акцентують увагу на розвитку сучасних підходів до навчання, зокрема використанні робочих груп та онлайн-платформ для активного вивчення матеріалу. Переходять від традиційних лекцій до форм співпраці студентів та викладачів для поглибленого опанування предмету.

Особлива увага приділяється розвитку культури використання ІКТ у навчальному процесі. Це не тільки підвищує рівень інформаційної грамотності, але й допомагає студентам розвивати креативність та вміння застосовувати технології в практичній роботі вчителя. Важливою є також адаптація педагогічних програм до потреб сучасного суспільства, що вимагає від учителів активного впровадження нових методів та засобів навчання. Розвиток та зміни у системі педагогічної освіти відображають суттєві трансформації в сучасному освітньому середовищі Канади, спрямовані на відповідь на поточні вимоги технологічного та соціокультурного прогресу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Русанова О. Історико-педагогічні аспекти розвитку системи освіти в Канаді. О. Русанова. Педагогіка і психологія. 2012. № 1. 82–88 с.
2. Гушлевська І. В. Трансформація професійних функцій вчителя в умовах інформаційного суспільства (на матеріалах США і Канади) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Гушлевська Ірина Вікторівна ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. К., 2006. 248 с.
3. Елькін М. В. Сучасні педагогічні технології у підготовці майбутніх вчителів : монографія. Елькін М. В. та ін. ; Мелітоп. держ. пед. ун-т ім. Богдана Хмельницького. Мелітополь : Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк., 2014. 273 с.
4. Мукан Н. В. Система професійної підготовки майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл в університетах Канади. Н. В. Мукан. Л. : НУ «Львівська політехніка», 2022. 140 с.
5. Муковіз О. П. Формування вмінь самостійної пізнавальної діяльності у студентів педагогічних ВНЗ засобами інформаційних технологій : монографія. О. П. Муковіз. Умань : ПП Жовтий О. О., 2010. 180 с.
6. Павлюк В. І. Зміст професійної підготовки майбутніх учителів у контексті багаторівневої педагогічної освіти в Канаді. В. І. Павлюк. Вісник Черкаського університету. Черкаси : [б. в.], 2019. Сер. : Педагогічні науки. Вип. 145. С. 103–106.
7. Фуллан М. Як нова педагогіка знаходить глибоке навчання. М. Фуллан. Онтаріо, Канада. URL: <http://www.michaelfullan.ca/a-rich-seam-how-new-pedagogies-find-deep-learning/>.
8. Джейн Енн Чін. Проблема використання вікіпедії в школі: досвід вчителів. Джейн Енн Чін. Дисертація, подана до аспірантури в галузі освіти. Університет Квінс, Кінгстон, Онтаріо, Канада. URL: <http://www.collectionscanada.gc.ca/obj/thesescanada/vol2/OKQ/TC-OKQ-7309.pdf>.
9. Інститут досліджень освіти Онтаріо. Університет Торонто. Онтаріо, Канада. URL: <http://www.oise.utoronto.ca/>.